

Sygn. akt. I ACa 461/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 stycznia 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Małgorzata Moskwa (spr.)
Sędziowie:	SSA Edyta Pietraszewska SSA Barbara Frankowska
Protokolant:	St. sekr. sąd. Aleksandra Szubert

po rozpoznaniu w dniu 26 stycznia 2021 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. P.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie z 17 czerwca 2019 r., sygn. akt I C 1665/18

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. oddala powództwo,
2. odstępuje od obciążenia powódki kosztami zastępstwa procesowego poniesionymi przez pozwanego,

II. oddala apelację powódki,

III. odstępuje od obciążenia powódki kosztami postępowania apelacyjnego.

SSA Edyta Pietraszewska SSA Małgorzata Moskwa SSA Barbara Frankowska

Sygn. akt I ACa 461/19

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 czerwca 2019 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie zasądził od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powódki M. P. kwotę 100.000,00 złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 18 grudnia 2017 roku oraz koszty procesu w kwocie 5.417 złotych (pkt I), w pozostałej części powództwo oddalił, przy czym nie obciążył powódki kosztami procesu związanymi z oddaloną częścią roszczenia (pkt II), nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Rzeszowie kwotę 5000 złotych tytułem wpisu od którego powódka była w całości zwolniona (pkt III).

Sąd Okręgowy dokonał następujących ustaleń faktycznych i oceny prawnej zgłoszonego roszczenia:

W dniu 30 czerwca 1999 r. w wypadku komunikacyjnym córka powódki A. P. doznała szeregu ciężkich obrażeń ciała w wyniku których była hospitalizowana, długi czas przebywała w śpiączce, a ostatecznym rezultatem doznanych obrażeń w postaci urazu mózgu są następstwa w postaci spowolnienia funkcji mentalnych i poznawczych, zaburzeń funkcjonowania psychologicznego i na dzień dzisiejszy u córki powódki występuje zespół psychoorganiczny pourazowy, cechy osobowości homilopatycznej oraz deficyty intelektualne.

Ustalono, że A. P. otrzymała stosowne zadośćuczynienie

i rentę, a sprawca wypadku został skazany prawomocnym wyrokiem karnym, zaś strona pozwana jest następcą prawnym (...) S.A., w którym ubezpieczony był od odpowiedzialności cywilnej sprawca wypadku. Zdaniem Sądu powództwo jest uzasadnione, co do zasady choć nie w wysokości dochodzonej pozwem. Sąd stanął na stanowisku, że dopuszczalna jest ochrona interesu osób pośrednio poszkodowanych tak jak powódka mimo, że to nie przeciwko niej, a jej córce było skierowane zachowanie sprawcy wypadku. W ocenie Sądu oczywistym jest, że wypadek i jego konsekwencje zdrowotne dla córki powódki przełożyły się bezpośrednio na samą powódkę, albowiem ukształtowały jej całe dalsze życie. Sąd przyjął, że powódka wykazała, że doszło u niej do naruszenia szeregu dóbr osobistych takich jak prawo do niezakłóconego życia rodzinnego, prawo do pracy i rozwoju zawodowego, prawa do wychowania zdrowego dziecka czy prawa do spokoju psychicznego. Tym samym odpowiedzialność pozwanego wynika z przepisu art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c. Naruszenie tych dóbr osobistych niewątpliwie nastąpiło i miało charakter bezprawny. Sąd przyjął, że wykazała powódka,

że poświęciła się w całości opiece nad córką, ucierpiała na tym obowiązki zawodowe i czego rezultatem było zwolnienie powódki z pracy, a jak wiadomo praca to prawo człowieka, które kształtuje jego osobowość i wpływa na poczucie własnej wartości. Dodał, że wskutek nieporozumień małżeńskich na co wpływ z pewnością miała sytuacja zdrowotna córki doszło do rozpadu małżeństwa powódki. Wprawdzie jak wynika z akt sprawy I C 335/07 tut. Sądu rozwód został orzeczony z winy obu stron, a w sprawie nie ma pisemnego uzasadnienia ale doświadczenie życiowe uczy, że na relacje małżeńskie sytuacja posiadania niepełnosprawnego dziecka ma duży wpływ. Niewątpliwie powódka gdyby nie wypadek mogła wychować zdrowe dziecko, cieszyć się jego rozwojem a takiego normalnego życia została pozbawiona. Pozbawiona też została spokoju psychicznego albowiem mieszka od lat z niepełnosprawną córką której zachowania są nieprzewidywalne, niejednokrotnie skierowane przeciwko powódce, co wynika ze stanu zdrowia córki powódki. Taka sytuacja niewątpliwie odcisnęła się na psychice powódki. Wieloletnia samodzielna opieka nad córką spowodowała u powódki negatywne stany emocjonalne i poczucie zmarnowanego życia.

W ocenie Sądu tak szeroki katalog naruszonych dóbr osobistych

z pewnością uzasadnia żądanie zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, a zasądzona kwota jest odpowiednią sumą do doznanej krzywdy i spełni swoją funkcję kompensacyjną. W pozostałym zakresie uznał Sąd roszczenie powódki za zbyt wygórowane i które prowadziłyby do bezpodstawnego jej wzbogacenia. Zdaniem Sądu zasądzenie na rzecz powódki zadośćuczynienia w kwocie 200.000 złotych, zbliżonego do świadczenia otrzymanego przez jej córkę jest zawyżone, gdyż mimo wszystko zakres krzywdy doznanej przez powódkę jest mniejszy niż jej córki. Powódka bowiem mimo problemów może jednak w miarę normalnie funkcjonować i prowadzić własne życie.

Na zasądzone w oparciu o przepis art. 98 § 1 i 108 § 1 k.p.c. koszty procesu składają się koszty zastępstwa procesowego. Odsetki zdaniem Sądu należą się powódce od daty decyzji odmownej wydanej w postępowaniu likwidującym szkodę. Nie obciążył Sąd powódki kosztami procesu związanymi z oddaloną częścią roszczenia uznając, że w niniejszej sprawie zachodzi szczególny wypadek określony w przepisie art. 102 k.p.c. Powódka jest w trudnej sytuacji materialnej, a ponadto sprawy o zadośćuczynienie mają charakter wybitnie ocenny i powódka miała prawo do subiektywnego przekonania iż należy się jej wyższe niż przyznał to Sąd zadośćuczynienie. Nakazał Sąd jednocześnie ściąganie od strony pozwanej wpisu od którego powódka była zwolniona, przy czym uczynił to od realnie zasądzonej kwoty.

Od powyższego wyroku apelację złożyła strona powodowa zaskarżając wyrok w części objętej pkt. II w zakresie dotyczącym oddalenia powództwa ponad kwotę 100.000 zł do kwoty 150.000 zł.

Zaskarżonemu wyrokowi powódka zarzuciła:

1. obrazę przepisów prawa materialnego, a to art. 448 § 1 k.c. związku z art. 24 k.c. przez niewłaściwe zastosowanie i uznanie że przyznana powódce kwota zadośćuczynienia to jest 100.000 zł jest kwotą odpowiednią i adekwatną do rozmiaru doznanej przez nią krzywdę, w sytuacji gdy w ocenie powódki kwotą odpowiednią jest kwota 150.000 zł,

2. obrazę przepisów postępowania a to:

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez zmarginalizowanie skutków naruszenia, opisanych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, dóbr osobistych powódki na przyszłość, mając na uwadze że zachowania A. P. są nieprzewidywalne, niejednokrotnie skierowane przeciwko powódce, a taki stan jest permanentny i powódka będzie z tą krzywdą w tym zakresie zmagać się do końca życia, co mogło mieć wpływ na wysokość przyznanej powódce kwoty zadośćuczynienia,

- art. 328 § 2 k.p.c. poprzez sporządzenie niepełnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku przez nieodniesienie się wprost do skutków naruszenia, opisanych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, dóbr osobistych powódki na przyszłość, mając na uwadze, że zachowania A. P. są nieprzewidywalne, niejednokrotnie skierowane przeciwko powódce, a taki stan jest permanentny i powódka będzie się z krzywdą w tym zakresie zmagać do końca życia, co mogło mieć wpływ na wysokość przyznanej powódce kwoty zadośćuczynienia.

W oparciu o powyższe powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w części objętej pkt II przez zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki dodatkowej kwoty 50.000 zł tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia 18 grudnia 2017 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację powódki pozwany wniósł o jej oddalenie w całości oraz zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

Od powyższego wyroku apelację złożyła również strona pozwana, zaskarżając wyrok w części tj. w zakresie pkt I i III.

Zaskarżonemu wyrokowi pozwany zarzuciła:

1. naruszenie przepisów postępowania – art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i dowolną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego polegającą na przyjęciu, że okoliczności sprawy uzasadniają uznanie, że doszło do zerwania więzi emocjonalnej pomiędzy powódką, a jej córką A. P., która doznała urazu w wypadku w dniu 30 czerwca 1999r.

2. naruszenie przepisów postępowania – art. 233§ 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego i nadanie zbyt marginalnego znaczenia faktowi, że powódka cały czas miała i utrzymuje więź emocjonalną z córką A. P., stąd brak jest podstaw do uznania, że więź ta została zerwana,

3. naruszenie prawa materialnego – art. 448 k.c. w zw. z art. 23 k.c. i art. 24 k.c. poprzez ich zastosowanie i zasądzenie na rzecz powódki zadośćuczynienie pomimo braku po temu podstaw faktycznych i prawnych;

4. naruszenie przepisów:

- § 10 rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 9 dnia 1992 r. w sprawie ogólnych warunków obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów, wydane na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej,

- § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie ogólnych warunków obowiązkowego ubezpieczenia posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody spowodowane ruchem tych pojazdów,

- art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, ubezpieczeniowym funduszu gwarancyjnym i polskim biurze ubezpieczycieli komunikacyjnych, a poprzez błędne uznanie że pozwany podnosi odpowiedzialność związku w zakresie roszczeń zgłoszonych przez powódkę w związku z wypadkiem komunikacyjnym z dnia 30 czerwca 1999 r.

5. naruszenie przepisów postępowania mających istotny wpływ na wynik sprawy art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. poprzez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów i dowolną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego polegającą na przyjęciu że krzywda powódki uzasadnia przyznanie na jej rzecz zadośćuczynienia w wysokości 100.000 zł pomimo braku ku temu podstaw,

6. naruszenie prawa materialnego art. 448 k.c. poprzez zasądzenie na rzecz powódki zadośćuczynienia w rażąco wygórowanej wysokości w stosunku do doznanej krzywdy,

7. naruszenie przepisu art. 98 § 1 k.c. k.p.c. poprzez odstąpienie od zasądzenia od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu.

Wskazując na powyższe zarzuty pozwany wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części i oddalenie powództwa w całości oraz zmianę wyroku w zakresie orzeczenia o kosztach procesu oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu za obie instancje przy uwzględnieniu kosztów zastępstwa radcy prawnego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pozwanego powódka wniosła o jej oddalenie w całości i zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych przy uwzględnieniu kosztów zastępstwa radcy prawnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

W zakresie podniesionych zarzutów naruszenia przepisów postępowania Sąd Apelacyjny zwraca uwagę, że art. 233 k.p.c. wyraża zasadę swobodnej oceny dowodów i stanowi o ocenie wiarygodności i mocy dowodów dokonanej wg uznania sądu, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego. Zarówno strona powodowa, jak i pozwany formując w apelacji zarzut naruszenia przepisów postępowania nie oznaczyli, które z dowodów miały zostać ocenione niezgodnie z regułami z art. 233 k.p.c. i jakie kryteria naruszył Sąd przy ocenie konkretnych dowodów, co zatem uniemożliwiło Sądowi II instancji odnieść się do tej oceny. Strony skarżące w swoich apelacjach w zasadzie skupiły się na kwestionowaniu wniosków wpływających z ustalonych faktów, co zaś należy do sfery stosowania prawa materialnego.

Przechodząc do zarzutów naruszenia prawa materialnego, a to art. 448 w zw. z art. 23 i 24 k.c. wskazać należy, że punktem wyjścia do oceny zasadności zgłoszonego roszczenia przez Sąd I instancji jest zdefiniowanie dobra osobistego, które rozważano w omawianej sprawie, a w następnej kolejności ocena, czy doszło do naruszenia tego dobra oraz w jakim stopniu, a także jak należy rozumieć naruszenie, o którym mowa w art. 24 k.c. Przypomnieć należy, że powódka domagała się ochrony swojego dobra osobistego jakim jest prawo do pracy i rozwoju zawodowego, a także prawidłowego realizowania obowiązków małżeńskich, prawa do spokoju psychicznego, prawa do wychowywania zdrowego dziecka oraz prawa do niezakłóconego życia rodzinnego i oznaczyła te wartości materialne jako swoje dobro osobiste według modelu życia rodzinnego jaki został wypracowany w jej rodzinie.

Ochroną przewidzianą w art. 23 i 24 k.c. objęte są dobra osobiste, rozumiane jako wartości niematerialne, związane z istnieniem

i funkcjonowaniem podmiotów prawa cywilne, które w życiu społecznym są uznawane za doniosłe i zasługujące z tego względu na ochronę. Katalog dóbr osobistych określony w art. 23 k.c. ma charakter otwarty i niewątpliwie

dobrem takim, w świetle ugruntowanych poglądów wyrażanych w sądownictwie powszechnym i judykaturze, są więzi rodzinne, które mają istotne znaczenie w życiu społecznym i z tego powodu zasługują na ochronę.

W uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2018 r. (III CZP 36/17, III CZP 60/17 i III CZP 69/17), przyjęto, że sąd może przyznać zadośćuczynienie za krzywdę osobom najbliższym poszkodowanego, który na skutek czynu niedozwolonego doznał ciężkiego i trwałego uszczerbku na zdrowiu, przyjmując, że więź rodzinna, stanowi wartość podlegającą ochronie prawnej na podstawie przepisów o dobrach osobistych, a ochrona ta przysługuje nie tylko w razie zerwania więzi przez śmierć, ale także w razie faktycznej niemożności jej nawiązania i utrzymywania kontaktu właściwego dla danego rodzaju stosunków, z powodu ciężkiego i głębokiego upośledzenia funkcji życiowych poszkodowanego (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2016 r., II CSK 719/15, OSNC 2017, Nr 5, poz. 60 i z dnia 10 lutego 2017 r., V CSK 291/16, nie publ.).

Podzielając powyższe zapatrywania przyjąć należy, że roszczenie z art. 448 k.c. przysługuje w okolicznościach wyjątkowych, w których dochodzi do faktycznej niemożności nawiązania i utrzymywania kontaktu właściwego dla więzi łączącej dzieci i rodziców, z powodu ciężkiego, głębokiego i nieodwracalnego upośledzenia funkcji życiowych dziecka.

W stanie faktycznym rozstrzyganej sprawy uznać należy, że roszczenie takie powódce jednak nie przysługuje. Jak ustalił Sąd Okręgowy, córka powódki A. P. na skutek zdarzenia z dnia 30 czerwca 1999 r. doznała szeregu ciężkich uszkodzeń ciała, których konsekwencją jest spowolnienie funkcji mentalnych i poznawczych, zaburzeń funkcjonowania psychologicznego, występuje u niej zespół psychoorganiczny pourazowy, cechy osobowości homilopatycznej oraz deficyty intelektualne. Stan zdrowia i funkcjonowanie córki powódki po wypadku znacząco wpłynęły na powódkę, jednak nie można przyjąć, że wskutek tego doszło do zerwania więzi rodzinnej, a w konsekwencji naruszenia dobra osobistego – praw do niezakłóconego życia rodzinnego. Stan fizyczny i psychiczny córki powódki bez wątpienia spowodował pogorszenie życia rodzinnego i miał wpływ na relacje istniejące między powódką, a córką A., a także miał przełożenie na funkcjonowanie powódki na rynku pracy, rozwój zawodowy i jej relacje małżeńskie.

Podkreślić należy, że relacje na linii powódka- córka, odbiegają od tych jakie łączą powódkę z pozostałymi dziećmi, jednak sprawy mając na uwadze stopień rozwoju umysłowego A. P. nie można przyjąć, że doszło do zerwania więzi rodzinnej pomiędzy powódką, a jej córką. Wiąż ta bowiem nadal istnieje, zmianie uległ jedynie jej charakter, który nadal jednak wyraża się bliskością, przywiązaniem, opieką. Co prawda więź ta odbiega od modelu jaki występował w rodzinie przed wypadkiem z dnia 30 czerwca 1999r., jednak nie sposób przyjąć, że to właśnie utrzymywanie więzi rodzinnej według modelu sprzed wypadku, jest dobrem osobistym podlegającym ochronie zgodnie z art. 24 w zw. z art. 448 k.c. W tym kontekście warto odwołać się do uchwały Sądu Najwyższego z 27 marca 2018 r., III CZP 36/17, najpełniej wyrażającej istotę dóbr osobistych, gdzie stwierdza się, że „zakwalifikowanie skonkretyzowanej wartości niemajątkowej, jako dobra osobistego wymaga [...] spełnienia takich przesłanek jak immanentne złączenie z istotą człowieczeństwa, charakter osobisty, a nie interpersonalny, niezmienność w czasie, niezależność od woli podmiotu uprawnionego, brak możliwości zrzeczenia się prawa wyznaczonego przez dobro osobiste i indywidualne korzystanie z tego prawa”. W uchwale wskazano także na obszerny dorobek judykatury, dotyczący przynależności do dóbr osobistych takiej wartości jak więź rodzinna, zaznaczając że jej elementami konstrukcyjnymi są więź bliskości powiązana z więzią emocjonalną. Orzecznictwo to pozwala na pełniejszy wgląd i ocenę dobra osobistego obejmującego więzi rodzinne, także to przysługujące osobom bliskim względem osób poszkodowanych, które doznały uszczerbków na zdrowiu w wypadkach komunikacyjnych (por. uwagi zawarte w wyrokach Sądu Najwyższego z 6 kwietnia 2004 r., I CK 484/03, OSNC 2005/4/69, z 22 marca 1991 r., III CRN 28/91, z 24 lutego 2004 r., III CK 329/02, z 28 lutego 2003 r., V CK 308/02). Z kolei „naruszenie” wynikające z art. 448 k.c. w odniesieniu do więzi rodzinnych należy rozumieć, jako takie działanie lub zaniechanie, które prowadzi do ich pozbawienia, nie zaś do ograniczenia. Jak wskazał Sąd Najwyższy w cytowanej wyżej uchwale z 27 marca 2018 r. chodzi tu jedynie o takie naruszenie, które prowadzi do „skutków takich samych, jakie następują w razie śmierci poszkodowanego, zatem przypadków głębokiego upośledzenia funkcji życiowych wskutek uszczerbków zdrowia najcięższych, nieodwracalnych

i wyłączonej możliwości zachowania bliskości z poszkodowanym” (por. uchwałę Sądu Najwyższego z 27 marca 2017 r., III CZP 60/17 – Legalis).

Sąd Apelacyjny podziela pogląd, że więzi emocjonalne właściwe dla więzi rodzinnych, należy definiować jako dobro osobiste, jednakże wobec naruszenia tego dobra w zakresie prowadzącym jedynie do zmiany czy pogorszenia więzi, osobie najbliższej poszkodowanego, doznającej z tego powodu poczucia krzywdy roszczenie o zadośćuczynienie nie przysługuje.

Stoi jednak na stanowisku, że dobra osobiste wskazywane w rozstrzyganej sprawie, jako wywodzące się z naruszenia więzi rodzinnych, w przypadku powódki prowadzące do ograniczenia rozwoju zawodowego, zakłócenia spokoju psychicznego i życia rodzinnego - nie podlegają ochronie. Pogorszenie więzi rodzinnej związanej z wychowaniem niepełnosprawnego dziecka nie może samo z siebie stanowić o naruszeniu dóbr osobistych, nawet jeśli stan zdrowia A. P. i jej funkcjonowanie po wypadku niewątpliwie miało istotny wpływ na dalsze życie osobiste powódki. Dobra osobiste w postaci prawa do pracy, rozwoju osobistego, spokoju psychicznego, które w ocenie pozwanej zostały naruszone, a które wiązała ona bezpośrednio ze skutkami zdarzenia nie podlegają w tym przypadku ochronie. Trudno bowiem założyć tak jak przyjął Sąd Okręgowy, że gdyby nie wypadek powódka uniknęła by utraty pracy, czy też nieporozumień w małżeństwie, choć faktem jest, że wychowanie niepełnosprawnego dziecka wiąże się z szeregiem wyrzeczeń i dużym obciążeniem psychicznym. Mając jednak na uwadze stan A. P., której rozwój umysłowy odpowiada osobie upośledzonej w stopniu umiarkowanym, ale jednak ma ona wyuczony zawód, korzysta z warsztatów terapii zajęciowej, nie jest osobą całkowicie niesamodzielną i wymagająca stałej opieki, trudno przyjąć, że całe życie powódki podporządkowane zostało tylko córce, a wszelkie niepowodzenia jakich doświadczyła w życiu mają swoje źródło w wypadku z dnia 30 czerwca 1999r.

Sąd odwoławczy zauważa, że nawet jeżeli roszczenia, których naruszenia domaga się powódka mają charakter dóbr osobistych to takie ich zdefiniowanie nie jest wystarczające dla powstania roszczenia o skompensowanie doznanej krzywdy poprzez zadośćuczynienie pieniężne. Krzywda, którą powódka upatruje w ograniczeniu swojego prawa do pracy, rozpadu rodziny, braku możliwości niezakłóconego życia rodzinnego, jak też poprawnego nawiązania więzi z córką na skutek zdeterminowania jej życia przez opiekę i dbanie o córkę nie może być rekompensowania zadośćuczynieniem wywodzącym się z ochrony dóbr osobistych powódki. Pomiędzy powódką, a jej córką mimo wypadku została zachowana nadal więź emocjonalna, która jako dobro osobiste podlega ochronie, a jedynie zmianie uległ charakter tej więzi, co jak zostało wyżej wskazane nie podlega ochronie.

Mając powyższe na uwadze apelacja pozwanego podlegała uwzględnieniu i zaskarżony wyrok zmianie poprzez oddalenie powództwa na podstawie art. 386 § 1 k.p.c.

Wobec przedstawionych wyżej argumentów apelacja wywiedziona przez stronę powodową w zakresie wysokości przyznanego zadośćuczynienia podlegała oddaleniu jako bezzasadna, na podstawie art. 385 k.p.c.,

O kosztach orzekając postępowania orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c., odstępując od obciążania powódki kosztami zastępstwa procesowego poniesionymi przez pozwanego, jak również kosztami postępowania apelacyjnego. Rozstrzygając w tym zakresie Sąd miał na uwadze zarówno sytuację materialną powódki, jak również to, iż w przedmiotowej sprawie mając na uwadze rozbieżności w orzecznictwie powódka mogła mieć subiektywne przekonanie o wywodzonym roszczeniu.

SSA Edyta Pietraszewska SSA Małgorzata Moskwa SSA Barbara Frankowska